

Naar een betere bescherming van de Belangrijke Vogelgebieden in Nederland

Het idee van Belangrijke Vogelgebieden vindt zijn oorsprong in twee internationale overeenkomsten: de Wetlands-Conventionie en de Europese Unie Vogelrichtlijn. Beide overeenkomsten zijn van groot belang voor een adequate bescherming van deze gebieden.

De Wetlands-Conventionie is een mondiale overeenkomst die ook door Nederland is ondertekend. Een van de verplichtingen van deze Conventionie is dat wetlands die aan bepaalde criteria voldoen, aangemeld moeten worden voor de lijst van *wetlands van internationale betekenis*. Van de criteria die daarbij gehanteerd worden is voor vogels vooral de 1%-drempel van belang. Dit houdt in, dat een wetland waar geregeld minimaal 1% van de totale biogeografische populatie van een watervogelsoort verblijft, als *internationaal belangrijk wetland* moet worden beschouwd.

De Vogelrichtlijn is in 1981 van kracht geworden en bevat onder meer de verplichting om speciale beschermingszones in te stellen voor soorten die in *Bijlage 1* van de Vogelrichtlijn voorkomen. Deze bijlage bevat een lijst van soorten die op het grondgebied van de Europese Unie als bedreigd, zeldzaam en/of kwetsbaar worden beschouwd, bijvoorbeeld Lepelaar, Kleine Zwaan, Brandgans, Grauwe Kiekendief, Kluut en alle sterns. Criteria voor de selectie van deze *speciale beschermingszones* zijn: de al genoemde 1%-drempel, en of een gebied tot één van de vijf belangrijkste gebieden in een regio (in dit geval Nederland) behoort voor een soort uit *Bijlage 1*.

Vogelbescherming heeft onlangs een rapport uitgegeven met daarin een herziene Lijst van Belangrijke Vogelgebieden in Nederland. Op deze nieuwe Lijst prijken 87 gebieden: alle kwalificeren zich als *speciale beschermingszone* voor de Vogelrichtlijn, terwijl 67 zich

tevens kwalificeren als *wetland van internationale betekenis* onder de Wetlands-Conventionie. Deze gebieden van meer dan nationale betekenis verdienen uiteraard maximale bescherming tegen alle denkbare negatieve invloeden. Ze zouden bijvoorbeeld met voorrang aangewezen moeten worden onder de Natuurbeschermingswet (NBwet). Schokkend is dan ook de bevinding dat tot op heden slechts in minder dan de helft van alle Belangrijke Vogelgebieden een dergelijke formele bescherming is gerealiseerd, waarbij bovendien dikwijls slechts een deel van het betreffende gebied onder de NBwet valt. Daarnaast zijn er van de 87 gebieden die zich als *speciale beschermingszone* kwalificeren, tot op heden slechts 30 geheel of gedeeltelijk als zodanig aangewezen.

Om te voorkomen dat de huidige betekenis van de Belangrijke Vogelgebieden nog verder worden aangetast, zijn Vogelbescherming en het Wereld Natuur Fonds een samenwerkingsverband aangegaan met als doel het waarborgen van het behoud van de Nederlandse wetlands. Het gezamenlijke project houdt onder andere in dat er een alarmeringsnetwerk wordt opgesteld voor alle wetlands, zodat knelpunten en ernstige bedreigingen vroegtijdig gesignaleerd worden. In Groningen betreft het zeven gebieden: Waddenzee, Rottum, Lauwersmeer, Noordkust, Dollard, Leekstermeer en Zuidlaardermeer/Onnerpolder. In samenwerking met onder andere de Waddenvereniging en Avifauna Groningen zullen voor al deze gebieden zogenaamde "Wetlandwachten" benaderd worden. Daarnaast zal Vogelbescherming jaarlijks een rapport samenstellen met positieve en negatieve ontwikkelingen in alle Nederlandse wetlands.

Meer informatie is te verkrijgen bij regioconsulent Klaas van Dijk.